

DÉLMAGYARORSZÁG

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
Korona-utca 15. szám
Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
Városház-utca 3. szám

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA SZEGEDEN
egész évre . K 24.— félévre . . . K 12.—
negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
Reggeli lap ára 4 fillér

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA VIDÉKEN
egész évre . K 28.— félévre . . . K 14.—
negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
Esti lap ára 2 fillér

TELEFON-SZÁM :
Szerkesztőség 305. Kiadóhivatal 836
Interurbán 305.
Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12.

1911 augusztus 1

Az ország nyilvánvalóan undorodik a politikai állapotoktól. Olyan ostobául elfajult már a helyzet, hogy más államok politikusai ha látnák, fölkiáltanának:

— Hát egy alkotmányos országban, egy parlamenti államban így is lehet? Még Ázsiában se lehetne így!

Igy kiáltanának föl. De mi is így mondjuk. Amit az ugynevezett *ellenzék* művel, az páratlanul ostoba dolog. Mert hisz azt se tudják mért obstruálnak. Mert azt még tudják, hogy az ország elítéli a munkájukat. Már pedig egy *ellenzéki harc ezideig csakis akkor vezethet sikerre, ha az ország is azt akarja, amit az ellenzék.*

Csak elmérgesíti a helyzetet, hogy Kossuth Ferenc hazajött. Hiába írta neki a pártja, hogy maradjon oda. Nem. Ő hazajött. Mert Lipót Ferenc ur féltékeny *Justh* Gyulára. És diadalt diadalra halmozva, berobogott Budapestre Franz Kossuth. Az állomáson az összes hordárok megjelentek és elkapkodták a szépitőszerez skatulyákat. A vasuti kalauzok ünnepléses arcukat öltötték föl és nemzetiszínű szónoklatokat hallgattak el, melyek így végződtek: *Kérem a jegyet!* Kossuth Ferenc oda adta a jegyet, mely szabad volt és istenhozottat mondott megjelent három és fél hívének, üdvözölte a fiákerosokat és a hazai földet, mely elbirja még őt is. Mondják, hogy ilyen nagyszerű bevonulása, mint Kossuth Ferencnek, csak Apponyi Albert szerzetes miniszternek volt Amerikában.

És Kossuth Ferenc Lipót nemcsak megjött, de nyilatkozott is. Ismert ékes stílusban mondta le, amit mások sugtak Gyönyörű ez a nyilatkozat honfiúi szájából. Ime a java:

— *Helyeslem az ellenzéki akciót és helyeslem annak formáját is, még pedig ama végtelenül világos és egyszerű parlamentáris tétel alapján, amely szerint egyike azoknak az okoknak, melyek a parlamenti forradalmat jogossá teszik; a többségi erőszak.*

Igy mondta ő: Kossuth Ferenc. Aki a többséget erőszaknak mondja, mert az erősebb és mert kormányoz. Tehát erőszak! Ez a Kossuth, ez a Kossuth Ferenc. Ez mindig ilyen okos ember volt...

Tisza István [mint ember.

Elmondja: egy szegedi tisztviselő.

Megírtuk már, hogy Tisza István gróf Pöstyénben nyaral, ahol Bihari Dezső államvasuti főellenőrben egy diákkori pajtására ismert és azt lelkes üdvözlés után társaságába vonta.

Tudósítónk ez alkalmából meginterjúvolta Bihari Dezső államvasuti főellenőrt, aki szegedi lakos és fivére Lindenfeld Bertalan cukorkagyárosnak. Bihari Dezső a következőket mondotta Tisza István gróffal való baráti viszonyáról:

Együtt jártunk a debreceni kolégiumban, ahol a legjobb barátságban éltünk. Együtt tanultunk, együtt voltunk mindig s diák csinyjeinket is együttesen követtük el. Aztán, hogy kijártuk a debreceni iskolát, utaink szétváltak s nem igen találkoztunk. Ő gróf és Magyarország miniszterelnöke lett, én pedig vasuti főellenőr. Természetes, hogy ilyen helyzetben nem szőttük tovább a gyermekkori barátság színe szálait és hosszú idők múltán tavaly találkoztunk először itt Pöstyénben. Én persze érthető okokból — mivel nem vagyok sem stréber, sem tola-kodó — nem kerestem az ismeretség fölújítását, de egyszer Tisza István gróf véletlenül megpillantott és azonnal megismert. A legőszintébb öröm kifejezésével üdvözölt s azon naptól kezdve minden szerény visz-szahuzódásom dacára állandó meleg barátságával tüntetett ki. Családostól meglátogatott, amit viszonz-nunk kellett és az egész nyáron így folytattuk.

Ennek a baráti viszonynak a fel-újítása ismétlődött meg az idén. Én a magam részéről, anélkül, hogy büszkélkedni akarnék vele, végtelenül örülök régi diákbáratom, Tisza István gróf baráti érzelmeinek.

Láthatjuk tehát, hogy Tisza István gróf, akit annyira szeretnek gőgös oligarchának föltüntetni, a magánéletben igen kedves, barátságos ember, aki szívesen keresi és fölhalálja magát egy egyszerű vasuti tisztviselő barátjának társaságában.

SZEGEDI MŰVÉSZEK IDEGENBEN

Joachim Ferenc, Brummer József,
Csáky József sikerei, küzdelmei.

Nagy baja Szegednek, hogy a művészeit: festőit és szobrászait nem tudja eltartani, azok kénytelenek idegenbe, rendesen külföldre vándorolni. Idegenben aztán borzalmas küzdelmeken vergődnek át, de rendszerint sikert aratnak. A sikerük híre néha félországokon át eljut, de Szegedig ritkán.

Egyes vezetőkben megvolt a jóakarát, hogy Szegeden tartsák legalább a szegedi művészeket. De a legelőkelőbb követelményt, hogy *művésztelepet* létesítsenek és rendezzenek be Újszegeden vagy a környéken, még mindig nem valósíthatták meg. *Művészeti telep nélkül pedig Szegeden soha nem lesz művészi élet.* A legtöbb művész menekül. Aki kénytelen-ségből, helyesebben nyomorúság-ból Szegeden marad, óriási küzdelmen, mellőzésem, sokszor nyomorúságon esik át. Csak például említjük Károlyi Lajost, Papp Gábort Szőry József drt, Vigh Ferencet, akik egész kálváriát éltek át, amiért Szegeden maradtak. Mert sehonnan se nyerhetik meg még az elemi követelményeket se, hogy egyéniségük teljes pompájában bontakozzék ki. Természetes, hogy a Szegedről elmene-kültek is tengődnek, nélkülöznek, míg utat törhetnek. De az idegen fővárosokban, az igazi kultúra központjaiban jobban esik a szenvedés, mint itthon.

Alkalmunk van három szegedi művész nagyjelentőségű sikeréről beszámolnunk. Szegedről származtak el idegenbe és illő, hogy a legnagyobb szeretettel, elismeréssel vegyük tudomásul, amikor idegenben jelentős sikert aratnak.

Joachim Ferenc

az első. Ismert festő. És itthon félreismert. A magyar piktorában a legtöbb szenvedésen, mellőzésen jutott át jutott el a máig. Forradalmi, új művészetét nem érték meg ma se itthon. Szegeden és Budapesten hiába állított ki, többször is. Rendesen agyonhallgatták és felületesen félremagyarázták. *Bártfán* pedig egyszerűen ki akarták dobni a terem-ből munkáit, mert a nagyérdemű látta azokat. Ha Münchenben és Párisban sikert aratott egy-egy műve, arról itthon egyszerűen nem vettek tudomást.

Most aztán olyan sikert aratott Joachim Ferenc, ami fordulópontot

jelent küzdelmes életében. Ugyanis kiállított a *Wiener Kunstverein*-ben öt képet. Ebben az európai hírű kiállítási helyen szerepelni máris sokat jelentő eset. De Joachim Ferenc bécsi kiállítása a szenzáció erejével hatott. A bécsi lapok, — a *Neues Freie Presse*-től, a *Neues Wiener Tageblatt*-től s a *Zeit*-től kezdve — foglalkoznak Joachim piktorájával. A siker hatása nem maradt el. *Meghívták Párisba*, — úgy, hogy kollektív kiállítást rendez a legjobb műveiből, még az ősszel.

Brummer József

szobrász a másik szegedi, aki rövid időn belül európai névre tesz szert. Brummer kivándorolt Párisba, fölcsapott műgyűjtőnek s ma már közel *nyolcvanezer frankja van*. Kínai és japán művészeti tárgyakból Párisban, Budapesten és Londonban kiállítást rendezett, feltűnést keltett. Egyik értékes tárgyát, *Munkácsy-kép* vázlatot Szegednek ajándékozta. Mint szobrász pedig most kezd igazán dolgozni. Hatalmas műtermet rendezett be Párisban, hol neves művészek találkoznak, hol magyar ifjak lelnek segítségre. Brummer József kollektív kiállítása elé érdeklődéssel néznek.

Csáky József

a harmadik szegedi, ki szintén Párisba menekült ki. Ez a zseniális szobrász ifju huszonegy éves korában kiállíthatta egyik szobrát a párisi nagy szalonban Szeged szabad királyi város neki ítélte a Ferenc József-ösztöndíjat és elősegíti nemes fejlődésében. Csáky József egyik szobrát pedig megvették egyik párisi muzeum számára, márványba öntik, hogy hirdesse egy ifju magyar zsenialitását.

* * *

Örömkre és büszkeséinkre szolgál, hogy szegedi művészek jelentős, külföldi sikereiről számolhatunk be. Csak megtalálnánk már az utat arra, hogy az itthon maradtak is boldoguljanak.

A vasuti palota.

A szegedi vasuti palota építési bizottsága augusztus 27-én, a jövő pénteken délelőtt kilenc órakor ülést tart.